

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

(назва кафедри, що забезпечує викладання)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

Інна ПРОКОП

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

(назва програми)

Спеціальність A3 Початкова освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань A Освіта

(вказати шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньою програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія учасників освітнього процесу Нової української школи» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

Розробник(и):

Предик Аліна Анатоліївна – доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Викладач(і):

Предик Аліна Анатоліївна – доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП Світлана РОМАНЮК

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Світлана РОМАНЮК

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради Тетяна КОЛТУНОВИЧ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета навчальної дисципліни: сформувати готовність майбутніх учителів до осмислення ролі і застосування соціально-емоційного навчання та партнерської взаємодії учасників освітнього процесу Нової української школи задля цілісного розвитку зростаючої особистості, розуміння нею процесів суспільної взаємодії, стосунків зі світом, формування почуття відповідальності та емпатійності.

Досягнення мети можливе при вирішенні **завдань:**

✓ сформувати уявлення у здобувачів вищої освіти про соціально-емоційне навчання та обґрунтувати його важливість в контексті реформи НУШ;

✓ ознайомити з психологічними закономірностями та інструментами соціально-емоційного навчання з метою формування фахових компетентностей та навичок самозарадництва / благополуччя (формування життєстійкості, здатність управляти власними емоційними станами);

✓ забезпечити здатність до реалізації соціально-емоційного навчання у професійній діяльності вчителя початкових класів з урахуванням негативного дитячого досвіду (НДД).

Пререквізити.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «**Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія учасників освітнього процесу Нової української школи**» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін, як: «Психологія загальна та вікова», «Актуальні проблеми початкової школи», «Психолого-педагогічні основи партнерської взаємодії в освітньому процесі», «Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів», «Професійна рефлексія вчителя початкової школи» та ін.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість,

ЗК-5. Ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові компетентності):

СК-1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-5. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя.

СК – 9. Здатність управляти власними психоемоційними станами, усвідомлювати особисті та інших почуття і потреби для покращення емоційного благополуччя та гармонійної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

СК – 10. Здатність створювати соціально-сприятливі умови, що забезпечують ефективність функціонування ергономічного, інклюзивного освітнього середовища, впроваджувати здоров'язберезувальні технології в умовах кризових ситуацій.

Програмні результати навчання

ПРН-01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та /або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН-04. Організувати та управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН-07. Розуміти себе, свої цінності та потреби, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії та емпатії.

ПРН-08. Знати й використовувати інструменти професійної підтримки та методичного супроводу забезпечення здоров'язбереження та навчання в інклюзивному класі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3	90	11	11	11		57	-	іспит
Заочна	2	3	3	90	8				82	-	іспит

СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	сем	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (СЕН)												
<u>Тема 1.</u> Вступ до дисципліни. СЕН як освітній тренд реформи Нової української школи	8	1	1	1		5	1					10
<u>Тема 2.</u> Вивчення потреб учнівства, вчительства та батьківства в контексті СЕН	8	1	1	1		5	-					10
<u>Тема 3.</u> Розвиток та класифікація соціально-емоційних навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід	8	1	1	1		5	-					10
<u>Тема 4.</u> Реалізація	8	1	1	1		5	1					10

соціально-емоційного навчання в НУШ												
Разом за змістовим модулем 1.	32	4	4	4		20	2				40	
Змістовий модуль 2 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПЛОЩИНІ МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НУШ												
<u>Тема 5.</u> Програми СЕН в освітньому процесі	8	1	1	1		5	1				10	
<u>Тема 6.</u> Інструменти розвитку соціально-емоційних навичок	8	1	1	1		5	1				10	
<u>Тема 7.</u> Системне мислення як основа розвитку соціально-емоційних навичок	8	1	1	1		5	1				5	
<u>Тема 8.</u> Дизайн сучасного уроку на засадах СЕН	8	1	1	1		5	1				5	
Разом за змістовим модулем 2.	32	4	4	4		20	4				30	
Змістовий модуль 3. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ З УЧНЯМИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ												
<u>Тема 9.</u> Педагогічне партнерство як один з принципів НУШ. Педагогічні основи співпраці педагогів та учнів в освітньому процесі	8	1	1	1		5	1				5	
<u>Тема 10.</u> Система педагогічного партнерства в умовах НУШ у початковій школі. Актуальні форми та методи	8	1	1	1		5	1				5	

співпраці учнів початкових класів та вчителя												
<u>Тема 11.</u> Партнерська взаємодія вчителя з учнями як умова подолання освітніх втрат учнівства	10	1	1	1		7	-				2	
Разом за змістовим модулем 3	26	3	3	3		17	2				12	
Усього годин	90	11	11	11		57	8				82	

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1.	<p>Тема 1. Вступ до дисципліни. СЕН як освітній тренд реформи Нової української школи</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Вступ до курсу. Особливості викладання дисципліни. Тематика курсу. Критерії оцінювання. Структура заняття. Групові домовленості. Стандарт надання зворотного зв'язку. ✓ Практика стійкості. Поняття соціально-емоційного навчання та соціально-емоційних навичок. Роль соціально-емоційного навчання у розвитку життєстійкості людини. ✓ СЕН-підхід в системі стандартів нового покоління початкової освіти. Аналіз освітньої політики щодо соціально-емоційному навчанню. ✓ М'які навички як спосіб реалізації дитиноцентрованої філософії освіти. ✓ Рефлексія.
2.	<p>Тема 2. Вивчення потреб учнівства, вчительства та батьківства в контексті СЕН.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Аналіз потреб учнів, вчителів, та батьків для ефективного впровадження соціально-емоційного навчання. ✓ Прийоми здійснення аналізу. ✓ Дизайн мислення. ✓ Прийом 6 питань. ✓ Метод анкетування.
3.	<p>Тема 3. Розвиток та класифікація соціально-емоційних навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Практика стійкості. ✓ Генеза експериментальних досліджень соціально-емоційних навичок (Експеримент з лялькою Бобо Альберта Бандури, Стенфордський “зефірний” експеримент Уолтера Мішеля, експеримент “Кам'яне обличчя” Едварда Троніка, теоретичні дослідження емоційного інтелекту, експеримент “4 хвилини” Артура Арона, експеримент “Помічники і ті, хто заважають” Кілі Хемлін та ін.). ✓ Сучасний стан розвитку соціально-емоційних навичок в Україні (PISA, ДоСЕН, дослідження «Індекс майбутнього»). ✓ Класифікації соціально-емоційних навичок: Колесо Casel, Європейська рамка компетентностей Life Comp, Модель “Велика п'ятірка” Організації економічного співробітництва та розвитку.

4.	<p>Тема 4. Реалізація соціально-емоційного навчання в НУШ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ролі вчительства в СЕЕН. ✓ Множинність ролей сучасного вчителя в реалізації соціально-емоційного навчання: фасилітатор, коуч, ментор, тьютор, тренер. Формування м'яких навичок у молодших школярів. ✓ Інструменти скринінгу розвитку соціально-емоційних навичок у дітей молодшого шкільного віку
5.	<p>Тема 5. Програми СЕН в освітньому процесі</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Впровадження програм СЕН в освітньому процесі: зарубіжний та вітчизняний досвід. ✓ Кращі практики впровадження програм СЕН за кордоном. ✓ Огляд програм СЕН на теренах України.
6.	<p>Тема 6. Інструменти розвитку соціально-емоційних навичок</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Практики стійкості як інструмент створення безпечного освітнього середовища ✓ Значення практичних інструментів у формуванні соціально-емоційних компетентностей. Відмінність між методами, техніками та інструментами СЕН. ✓ Класифікація інструментів розвитку СЕН в сучасній початковій школі: <ul style="list-style-type: none"> • Вербальні: бесіди, дискусії, дебати, історії, казкотерапія. • Візуальні: карти емоцій, щоденники настрою, «емоційний барометр». • Ігрові: рольові ігри, інтерактивні вправи, кооперативні ігри. • Художньо-творчі: малювання, музика, театральні етюди. • Цифрові: онлайн-симуляції, додатки для медитації, інтерактивні платформи. ✓ Психолого-педагогічні інструменти соціально-емоційного навчання молодших школярів: <ul style="list-style-type: none"> • Метод «Я-повідомлення». • Техніка ненасильницької комунікації. • Техніки розвитку емпатії.
7.	<p>Тема 7. Системне мислення як основа розвитку соціально-емоційних навичок</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Сутність поняття «системне мислення» та його значення в сучасній освіті. Зв'язок системного мислення та соціально-емоційного розвитку. ✓ Ключові характеристики системного мислення <p>Усвідомлення взаємозв'язків між явищами. Аналіз причинно-наслідкових зв'язків. Мислення в категоріях «частина – ціле». Прогнозування наслідків дій.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Системне мислення у розвитку СЕН <p>Формування вміння бачити емоції в контексті ситуацій. Розвиток здатності до комплексного аналізу конфліктних ситуацій. Прийняття рішень з урахуванням соціальних та емоційних наслідків.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Методи формування системного мислення <p>Ментальні карти, діаграми, схеми. Аналіз кейсів і практичних ситуацій. Дебати, проблемне навчання. Інтерактивні вправи «ланцюжки причин і наслідків».</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Приклади інтеграції системного мислення у СЕН <p>Аналіз конфлікту з позиції різних учасників. Розгляд соціальних явищ як системи (школа як спільнота). Вправи на усвідомлення «емоційних ланцюжків» (як одна емоція породжує іншу).</p>
8.	<p>Тема 8. Дизайн сучасного уроку на засадах СЕН</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Структура уроку за СЕН. ✓ Принципи побудови уроку з елементами СЕН <ul style="list-style-type: none"> • Дитиноцентризм та орієнтація на потреби учнів.

	<ul style="list-style-type: none"> • Інтеграція академічних і соціально-емоційних цілей. • Активність і партнерська взаємодія. • Безпечне і підтримуюче освітнє середовище. <p>✓ Етапи уроку з позиції СЕН</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мотиваційний (емоційний настрій, «хвилинка радості», «барометр настрою»). • Основний (інтерактивні методи, робота в групах, рефлексія). • Рефлексивно-узагальнювальний (усвідомлення емоцій, підбиття підсумків, встановлення зв'язків з життям). <p>✓ Інструменти та прийоми для дизайну уроку на засадах СЕН</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Емоційна хвиля» / «Щоденник настрою». • Рольові ігри, групові проекти. • Методи ненасильницької комунікації. • Використання мистецьких практик (музика, малюнок, рух). <p>✓ Як створити атмосферу співпереживання в класі.</p> <p>✓ Оцінювання навчання.</p>
9.	<p>Тема 9. Педагогічне партнерство як один з принципів НУШ. Педагогічні основи співпраці педагогів та учнів в освітньому процесі</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Педагогічне партнерство як основа демократизації школи і розвитку ключових компетентностей учнів. ✓ Місце партнерства у концепції НУШ. Відмінність традиційної моделі «вчитель – учень» від партнерської. ✓ Педагогічні основи співпраці з учнями: діалогічність освітнього процесу; співпраця через спільні цілі та цінності; роль взаєморефлексії. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Умови формування партнерської взаємодії <ul style="list-style-type: none"> • Психологічний клімат класу. • Дитиноцентризм і визнання індивідуальності. • Застосування інтерактивних методів і спільного прийняття рішень.
10.	<p>Тема 10. Система педагогічного партнерства в умовах НУШ у початковій школі. Актуальні форми та методи співпраці учнів початкових класів та вчителя.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Партнерство у початковій школі як інструмент формування довіри, безпечного середовища й активного навчання. ✓ Система педагогічного партнерства у початковій школі • Основні принципи: взаємоповага, довіра, рівність голосів. • Ролі учителя й учнів у партнерській моделі. • Співпраця на рівні «вчитель – учень – клас». <ul style="list-style-type: none"> ✓ Форми партнерської взаємодії • Діалогові методи (круглі столи, «коло довіри»). • Групові та парні форми навчальної діяльності. • Учніські ініціативи й мікропроекти. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Методи співпраці з учнями початкових класів • Ігрові методи (дидактичні, рольові, інтерактивні ігри). • Творчі методи (малювання, театралізація, казкотерапія). • Методи зворотного зв'язку (щоденники настрою, «емоційні смайли»). • Використання технологій колективного обговорення («Мікрофон», «Акваріум»).
11.	<p>Тема 11. Партнерська взаємодія вчителя з учнями як умова подолання освітніх втрат учнівства</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Поняття освітніх втрат: причини (пандемія, воєнний стан, міграція, нерівний доступ до ресурсів). Значення партнерської взаємодії як ресурсу підтримки. ✓ Партнерська педагогіка та її вплив на зменшення освітніх втрат <ul style="list-style-type: none"> • Довіра й підтримка як умова навчальної мотивації. • Спільне визначення цілей навчання з учнями.

	<ul style="list-style-type: none">• Гнучке оцінювання й персоналізація навчання.✓ Форми партнерської взаємодії у подоланні прогалин у знаннях<ul style="list-style-type: none">• Індивідуальні та групові консультації.• Наставництво та взаємонавчання (peer-to-peer).• Використання цифрових платформ для повторення матеріалу.✓ Методи та стратегії підтримки для подолання освітніх втрат учнівства<ul style="list-style-type: none">• Діалог і рефлексія: як виявити потреби учня.• Метод «малих кроків» у подоланні навчальних прогалин.• Створення ситуацій успіху для відновлення впевненості.• Використання інтегрованих завдань для узагальнення знань.
--	--

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ

№	Назва теми з основними питаннями
Змістовий модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (СЕН)	
1.	<p style="text-align: center;"><i>Вступ до дисципліни. СЕН як освітній тренд реформи Нової української школи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. СЕН як стратегічна основа гармонійного розвитку особистості. 2. Дисципліна як ресурс для формування професійної компетентності майбутнього вчителя. 3. Значення соціально-емоційного навчання (СЕН) у сучасній педагогіці. 4. СЕН як відповідь на сучасні виклики освіти: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Психологічний добробут учасників освітнього процесу. ✓ Подолання булінгу, конфліктів, емоційного вигорання. ✓ Розвиток soft skills.
2.	<p style="text-align: center;"><i>Вивчення потреб учнівства, вчительства та батьківства в контексті СЕН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості вивчення потреб усіх учасників освітнього процесу. 2. Соціально-емоційне навчання як відповідь на запити сучасної школи. 3. Механізми вивчення потреб: анкетування, інтерв'ю, фокус-групи, спостереження, аналіз освітнього середовища.
3.	<p style="text-align: center;"><i>Розвиток та класифікація соціально-емоційних навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток соціально-емоційних навичок у вітчизняному освітньому просторі <ul style="list-style-type: none"> ✓ Підходи Нової української школи (НУШ). ✓ Приклади українських програм і практик 2. Зарубіжний досвід формування СЕН <ul style="list-style-type: none"> - Програми CASEL (США), PATHS, Second Step та інші. - Порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного підходів 3. Спільні риси (цінність СЕН, інтегрованість, профілактична функція). 4. Класифікація соціально-емоційних навичок: <ul style="list-style-type: none"> самосвідомість (усвідомлення емоцій, самооцінка, самоідентичність); саморегуляція (контроль емоцій, стресостійкість, цілеспрямованість); соціальна обізнаність (емпатія, толерантність, культурна чутливість); навички взаємодії (співпраця, комунікація, конструктивне вирішення конфліктів); відповідальне прийняття рішень..
4.	<p style="text-align: center;"><i>Реалізація соціально-емоційного навчання в НУШ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-емоційне навчання (СЕН) як один із ключових пріоритетів НУШ. 2. Роль учителя у створенні безпечного та підтримувального середовища. 3. Нормативні та концептуальні засади реалізації СЕН в Україні (Державний стандарт початкової освіти (ключові компетентності та наскрізні вміння), Концепція «Нова українська школа»: акценти на соціально-емоційній та ціннісній складовій, Програми та ініціативи («Безпечна і дружня школа», «Здоров'я та безпека», інтегровані курси). 4. Моделі впровадження СЕН у НУШ
Змістовий модуль 2 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПЛОЩИНІ МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НУШ	
5.	<p style="text-align: center;"><i>Аналіз програм соціально-емоційного навчання в освітньому процесі</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обговорення: «Чи потрібні стандартизовані програми СЕН у школі, чи краще інтегрувати елементи в предмети?» 2. Робота в групах: аналіз обраної міжнародної програми СЕН (наприклад,

	<p>PATHS чи Second Step).</p> <ol style="list-style-type: none"> Презентація результатів групових досліджень (плюси та виклики). Коллективне складання переліку ключових характеристик якісної програми СЕН.
6.	<p><i>Інструменти розвитку соціально-емоційних навичок</i> Аналіз інструментів розвитку СЕН</p> <ol style="list-style-type: none"> Дискусія: «Які інструменти є універсальними для різних вікових груп?» Робота в групах: скласти перелік інструментів, які можуть застосовуватися під час навчання різних предметів (математика, мова, мистецтво). Обговорення переваг і ризиків цифрових інструментів у розвитку СЕН. Презентація групових напрацювань: «Мій ТОП-5 інструментів розвитку СЕН».
7.	<p><i>Системне мислення у соціально-емоційному розвитку учнів молодшого шкільного віку</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Дискусія: «Чи можна навчити системному мисленню у початковій школі?» Робота в малих групах: аналіз кейсу (наприклад, конфлікт у класі) з використанням інструментів системного мислення. Коллективне складання ментальної карти «Соціально-емоційні навички як система». Обговорення: «Які методи найкраще формують системне мислення у молодших школярів?»
8.	<p><i>Дизайн сучасного уроку на засадах СЕН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Обговорення прикладів сучасних уроків із СЕН Дискусія: «Чи має бути СЕН окремим блоком чи органічною частиною кожного уроку?» Аналіз прикладів планів уроків із інтегрованими елементами СЕН. Робота в групах: створення схеми «Ідеальний урок із позиції СЕН». Презентація групових напрацювань, порівняння підходів.
<p>Змістовий модуль 3. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ З УЧНЯМИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ</p>	
9.	<p><i>Партнерська взаємодія вчителя й учнів в освітньому процесі</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Дискусія: «Чи може вчитель бути одночасно і наставником, і партнером учня?» Робота в групах: складання переліку ознак партнерського стилю педагогічної взаємодії. Аналіз педагогічних ситуацій: традиційний підхід vs. партнерський підхід. Коллективне складання моделі «Учитель-партнер у НУШ».
10.	<p><i>Система педагогічного партнерства в умовах НУШ у початковій школі. Актуальні форми та методи співпраці учнів початкових класів та вчителя.</i> <i>Форми та методи педагогічного партнерства у початковій школі</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Дискусія: «Чи здатні учні початкових класів бути повноцінними партнерами у навчанні?» Аналіз практичних прикладів співпраці (розгляд кейсів: уроки у форматі «кола», інтегровані проєкти). Робота в групах: складання карти «Форми та методи партнерської взаємодії у початковій школі». Презентація групових результатів та обговорення.
11.	<p><i>Форми й методи партнерської взаємодії для подолання освітніх втрат</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Дискусія: «Чи завжди освітні втрати можна компенсувати? Роль вчителя-партнера». Робота в групах: розробка алгоритму дій учителя у випадку виявлення освітніх втрат в учня. Аналіз кейсів: «Учень із вимушеної міграції», «Учень із тривожністю після

	довготривалої відсутності».
	4. Презентація власних рішень і обговорення ефективності різних форм партнерства.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ

№	Назва теми з основними питаннями
Змістовий модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (СЕН)	
1.	<p><i>Вступ до дисципліни. СЕН як освітній тренд реформи Нової української школи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обговорення: «Чому саме зараз в освіті актуалізується потреба у розвитку СЕН?» 2. Робота в групах: аналіз прикладів освітніх реформ у світі, де СЕН є складовою. 3. Дискусія: «Чи є СЕН лише модним трендом, чи справжньою потребою сучасної школи?» 4. Узагальнення: визначення основних завдань дисципліни «СЕН та партнерська взаємодія» для майбутніх учителів.
2.	<p><i>Вивчення потреб учнівства, вчительства та батьківства в контексті СЕН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення потреб учасників освітнього процесу Обговорення: «Які потреби учня є пріоритетними для гармонійного розвитку?» Аналіз кейсів: ситуації, коли потреби учнів/учителів/батьків ігноруються. Дискусія: «Чи можна задовольнити всі потреби учасників освітнього процесу одночасно?» Порівняння: вітчизняний та зарубіжний досвід визначення освітніх потреб у контексті СЕН. 2. Методи і прийоми вивчення потреб Ознайомлення з прикладами анкет для учнів, учителів і батьків. Розробка власного міні-опитувальника для вивчення потреб (групова робота). Моделювання інтерв'ю з учасником освітнього процесу (рольова гра). Презентація групових напрацювань і колективне обговорення.
3.	<p><i>Розвиток та класифікація соціально-емоційних навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток соціально-емоційних навичок у вітчизняному освітньому просторі <ul style="list-style-type: none"> ✓ Інтеграція СЕН у навчальні предмети та виховні заходи. ✓ Приклади українських програм і практик («Безпечна і дружня школа», інтегровані курси, роль учителя як фасилітатора). 2. Зарубіжний досвід формування СЕН <ul style="list-style-type: none"> - Програми CASEL (США), PATHS, Second Step та інші. - Європейські практики (Фінляндія, Данія, Велика Британія). - Особливості: практична спрямованість, інтегрованість у повсякденне шкільне життя, використання ігор та рефлексивних практик. 3. Спільні риси (цінність СЕН, інтегрованість, профілактична функція). <ul style="list-style-type: none"> ❖ Відмінності (ресурсне забезпечення, наявність спеціальних програм, роль батьківської участі). ❖ Можливості адаптації кращих практик у контексті НУШ. 4. Класифікація соціально-емоційних навичок <ul style="list-style-type: none"> - Основні напрями класифікації: <ul style="list-style-type: none"> ✚ самосвідомість (усвідомлення емоцій, самооцінка, самоідентичність); ✚ саморегуляція (контроль емоцій, стресостійкість, цілеспрямованість);

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ соціальна обізнаність (емпатія, толерантність, культурна чутливість); ✚ навички взаємодії (співпраця, комунікація, конструктивне вирішення конфліктів); ✚ відповідальне прийняття рішень. <p>5. Приклади навичок у поведінці дітей початкової школи.</p>
4.	<p style="text-align: center;"><i>Реалізація соціально-емоційного навчання в НУШ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-емоційне навчання (СЕН) як один із ключових пріоритетів НУШ. 2. Роль учителя у створенні безпечного та підтримувального середовища. 3. Інтеграція у навчальні предмети (мови, мистецтво, природознавство тощо). СЕН як наскрізний компонент усіх освітніх практик. 4. Роль учителя у реалізації СЕН 5. Форми та методи реалізації СЕН у початковій школі <ul style="list-style-type: none"> - Ігрові методики, інтерактивні вправи, проєктна діяльність. - Використання мистецьких і творчих технік (арт-терапія, музика, казка). - Методи розвитку саморефлексії учнів (щоденники, «коло емоцій»).
Змістовий модуль 2 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПЛОЩИНІ МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НУШ	
5.	<p style="text-align: center;"><i>Програми СЕН в освітньому процесі</i></p> <p style="text-align: center;">I. Розробка фрагментів уроків із використанням елементів СЕН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз відеофрагмента/методичних матеріалів із впровадження програм СЕН. 2. Вправа «Конструктор уроку»: створення міні-структури заняття з інтегрованим елементом СЕН. 3. Робота в парах: підготовка рольових ігор (ситуацій, які відпрацьовують навички емпатії, співпраці, вирішення конфліктів). 4. Обговорення: «Як уникнути формалізму під час використання програм СЕН?»
6.	<p style="text-align: center;"><i>Інструменти розвитку соціально-емоційних навичок у навчальному процесі</i></p> <p style="text-align: center;">I. Відпрацювання інструментів розвитку СЕН в НУШ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вправа «Емоційний барометр» — студенти пробують методику та аналізують можливості її застосування в класі. 2. Рольова гра «Конфлікт на перерві»: використання техніки ненасильницької комунікації. 3. Практикум «Щоденник настрою» — створення шаблону для учнів початкової школи. 4. Міні-майстерня: підготовка коротких вправ для уроків із використанням художньо-творчих інструментів (малюнок, казка, музика).
7.	<p style="text-align: center;"><i>Системне мислення як фундамент компетентнісного підходу в освіті та розвитку СЕН. Використання системного мислення в розвитку СЕН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вправа «Ланцюжок наслідків» – студенти простежують, як одна емоційна дія впливає на групу людей. 2. Практикум: складання діаграми причинно-наслідкових зв'язків для ситуації «учень порушує дисципліну». 3. Рольова гра: «Конфлікт у команді» – визначення дій і рішень, що знижують напруження. 4. Міні-групи: створення міні-уроку з інтеграцією системного підходу до розвитку СЕН.
8.	<p style="text-align: center;"><i>Дизайн проєктування сучасного уроку на засадах СЕН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практикум: складання конспекту короткого уроку (будь-який предмет) із включенням щонайменше двох інструментів СЕН. 2. Вправа «Мікроурок»: група презентує 5-хвилинний фрагмент уроку з елементами СЕН. 3. Рольова гра: студенти виконують ролі «учнів» та «вчителя», аналізуючи емоційний клімат уроку.

	4. Рефлексія: обговорення, які труднощі виникають під час інтеграції СЕН у традиційний урок.
Змістовий модуль 3. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ З УЧНЯМИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
9.	<p style="text-align: center;"><i>Педагогічне партнерство як один з принципів НУШ. Техніки реалізації педагогічного партнерства</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Вправа «Урок очима учня»: студенти описують очікування від партнерського уроку. Рольові ігри: розігрування діалогів «учитель – учень» у традиційній і партнерській моделі. Практикум: створення алгоритму співпраці з учнями при проєктній діяльності. Обговорення: як організувати зворотний зв'язок від учнів у партнерському форматі.
10.	<p style="text-align: center;"><i>Актуальні форми та методи співпраці учнів початкових класів та вчителя.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Вправа «Коло довіри»: студенти виконують роль учнів, учитель фасилітує спілкування. Моделювання ситуації «Учнівська ініціатива» (наприклад, пропозиція теми для проєкту) та обговорення реакції вчителя. Практикум: складання міні-конспекту уроку з використанням партнерських форм (групова робота, ігрові методи). Рольові ігри «Учитель – учні» для відпрацювання методів зворотного зв'язку.
11.	<p style="text-align: center;"><i>Партнерська взаємодія вчителя з учнями як умова подолання освітніх втрат учнівства</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Відпрацювання методів педагогічного партнерства для зменшення освітніх втрат: моделювання ситуацій: <ol style="list-style-type: none"> «Вчитель виявив прогалини у знаннях учня. Як організувати партнерську взаємодію?» «Учень не впевнений у собі через відставання. Як підтримати його через діалог і позитивне підкріплення?» Практикум: створення міні-програми «Подолання прогалин у знаннях» для умов конкретного класу. Вправа «Емпатичне слухання»: відпрацювання діалогу з учнем у ролях. Використання цифрових інструментів (онлайн-тести, вправи на повторення) у партнерській взаємодії.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год
1.	<i>Тема 1. СЕН як освітній тренд реформи Нової української школи</i>	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати наукові джерела та документи, що визначають роль СЕН у сучасній освіті (Концепція НУШ, CASEL Framework). Скласти порівняльну таблицю «Ключові компоненти СЕН за CASEL – їх відображення у НУШ». Підготувати коротке есе (1–1,5 стор.) на тему: «Чому СЕН – це не просто тренд, а необхідність сучасної школи». За бажанням: створити візуалізацію (інфографіку/схему) «СЕН як складова НУШ». 	5
2.	<i>Тема 2. Вивчення потреб учнівства,</i>	<ol style="list-style-type: none"> Ознайомитися з науковими статтями та дослідженнями, присвяченими потребам учнів, 	5

	вчительства та батьківства в контексті СЕН	<p>учителів і батьків у сучасній школі.</p> <ol style="list-style-type: none"> Підготувати порівняльну таблицю «Потреби учнів – учителів – батьків та можливості їх реалізації через СЕН». Проаналізувати приклад власного педагогічного досвіду (або шкільної практики), визначивши, які потреби учасників освітнього процесу були задоволені, а які залишилися поза увагою. Написати есе (1–2 сторінки) на тему: «Які потреби учнівства я вважаю першочерговими і як СЕН може допомогти у їх задоволенні?» 	
3.	Тема 3. Розвиток та класифікація соціально-емоційних навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати наукові статті та нормативні документи (CASEL, UNICEF, МОН України) щодо розвитку СЕН. Скласти порівняльну таблицю: Вітчизняний підхід до класифікації соціально-емоційних навичок Зарубіжний підхід (наприклад, CASEL) Спільні та відмінні риси. Написати коротке есе (1–2 сторінки) на тему: «Які соціально-емоційні навички є найактуальнішими для українського контексту?». Підготувати презентацію (5–7 слайдів) з прикладами розвитку однієї обраної навички (наприклад, емпатії чи саморегуляції) у зарубіжній та українській практиці. 	5
4.	Тема 4. Реалізація соціально-емоційного навчання в НУШ	<ol style="list-style-type: none"> Ознайомитися з концепцією НУШ та типовими освітніми програмами початкової школи. Проаналізувати, де і як інтегруються елементи СЕН у змісті предметів (українська мова, мистецтво, «Я досліджую світ»). Розробити приклади 3 навчальних завдань або вправ, які сприяють розвитку СЕН у межах уроку будь-якого предмета. Підготувати аналітичну замітку (1–2 сторінки): «Виклики та перспективи реалізації СЕН у сучасній українській школі». Створити постер або інфографіку «Соціально-емоційне навчання як тренд НУШ». 	5
5.	Тема 5. Програми СЕН в освітньому процесі	<ol style="list-style-type: none"> Ознайомитися з описом двох міжнародних програм СЕН (на вибір) і підготувати їх порівняльну характеристику (2–3 стор.). Створити коротку інфографіку «Програми СЕН: міжнародний і український контекст». Написати есе: «Якою має бути ефективна програма СЕН для української школи?» За бажанням: провести міні-опитування серед учителів/батьків про їхнє ставлення до СЕН-програм та представити результати на семінарі. 	5
6.	Тема 6. Інструменти розвитку соціально-емоційних навичок	<ol style="list-style-type: none"> Скласти таблицю «Інструменти розвитку СЕН – Можливості використання у початковій школі». Підготувати опис однієї інтерактивної вправи з розвитку СЕН для уроку (на вибір предмету). 	5

		<p>3. Прочитати матеріали про методику ненасильницької комунікації (Маршалл Розенберг) та написати рефлексивне есе: «Як цей метод може вплинути на стиль спілкування вчителя з учнями?»</p> <p>4. Розробити ідею «емоційного куточка» у класі (короткий опис, візуалізація, правила використання).</p>	
7.	Тема 7. Системне мислення як основа розвитку соціально-емоційних навичок	<p>1. Написати есе «Чому системне мислення важливе для сучасного вчителя?».</p> <p>2. Підготувати приклад навчальної ситуації, де проявляється необхідність системного мислення у вирішенні проблеми.</p> <p>3. Створити ментальну карту «Системне мислення – основа СЕН» (паперовий або цифровий варіант).</p> <p>4. Підібрати приклади ігор чи вправ, які сприяють розвитку системного мислення у дітей.</p>	5
8.	Тема 8. Дизайн сучасного уроку на засадах СЕН	<p>1. Підготувати письмову розробку одного уроку з інтегрованим елементом СЕН (на вибір предмету).</p> <p>2. Знайти приклад готового уроку НУШ з елементами СЕН та зробити його аналіз (сильні сторони, виклики, що можна вдосконалити).</p> <p>3. Написати есе: «Моє бачення сучасного уроку на засадах СЕН».</p> <p>4. Розробити чек-лист «Ознаки уроку з елементами СЕН».</p>	5
9.	Тема 9. Педагогічне партнерство як один з принципів НУШ. Педагогічні основи співпраці педагогів та учнів в освітньому процесі	<p>1. Підготувати есе: «Учитель як партнер: виклики та можливості в умовах НУШ».</p> <p>2. Ознайомитися з прикладами практик партнерської взаємодії у школах (за матеріалами EdCamp, МОН) та підготувати короткий огляд.</p> <p>3. Скласти чек-лист «Ознаки партнерського уроку».</p> <p>4. Підготувати міні-проект: сценарій уроку або виховного заходу з акцентом на партнерській взаємодії.</p>	5
10.	Тема 10. Система педагогічного партнерства в умовах НУШ у початковій школі. Актуальні форми та методи співпраці учнів початкових класів та вчителя.	<p>1. Написати есе: «Як партнерська взаємодія змінює стиль навчання у початковій школі?».</p> <p>2. Підготувати приклади ігор чи творчих вправ для реалізації партнерських форм роботи у молодших класах.</p> <p>3. Розробити схему «Система педагогічного партнерства у початковій школі».</p> <p>4. Проаналізувати власний педагогічний досвід (або приклади з практики вчителів) щодо партнерської взаємодії.</p>	5
11.	Тема 11.	<p>1. Підготувати рефлексивне есе: «Моя стратегія</p>	7

	Партнерська взаємодія вчителя з учнями як умова подолання освітніх втрат учнівства	<p>подолання освітніх втрат учнів через партнерську взаємодію».</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Проаналізувати один приклад цифрової платформи (Google Classroom, LearningApps, Wordwall тощо) для роботи над освітніми втратами. 3. Скласти таблицю «Освітні втрати – методи партнерської взаємодії – очікуваний результат». 4. Розробити сценарій міні-уроку, спрямованого на відновлення знань учнів із певної теми. 	
--	---	--	--

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1.	<p>Аналіз ефективності програм соціально-емоційного навчання у початковій школі НУШ</p> <p>➤ Мета: порівняти зарубіжний та вітчизняний досвід; дослідити вплив СЕН на навчальні результати учнів.</p>
2.	<p>Соціально-емоційне навчання як фактор формування компетентностей учнів початкової школи</p> <p>➤ Мета: вивчити, які СЕН-компетентності найчастіше формуються і як їх оцінюють.</p>
3.	<p>Вплив педагогічного партнерства на мотивацію та успішність учнів початкової школи</p> <p>➤ Мета: визначити взаємозв'язок партнерської взаємодії та рівня навчальних досягнень.</p>
4.	<p>Методи та інструменти розвитку соціально-емоційних навичок у класі</p> <p>➤ Мета: дослідити, які інтерактивні та творчі методи найбільш ефективні для розвитку емпатії, саморегуляції, співпраці.</p>
5.	<p>Системне мислення як базовий ресурс розвитку соціально-емоційних навичок у дітей</p> <p>✓ Мета: вивчити способи інтеграції системного мислення у уроки для розвитку СЕН.</p>
6.	<p>Роль учнівського самоврядування у формуванні партнерської взаємодії та соціально-емоційних навичок</p> <p>➤ Мета: дослідити практики включення учнів у прийняття рішень і проєктну діяльність.</p>
7.	<p>Подолання освітніх втрат через партнерську взаємодію вчителя та учнів</p> <p>➤ Мета: проаналізувати ефективні стратегії та методи відновлення знань та навичок.</p>
8.	<p>Впровадження цифрових інструментів для розвитку соціально-емоційних компетентностей у початковій школі</p> <p>➤ Мета: оцінити можливості онлайн-платформ, додатків і симуляцій для розвитку СЕН.</p>
9.	<p>Психологічний клімат класу та його вплив на ефективність соціально-емоційного навчання</p> <p>➤ Мета: дослідити, як атмосфера взаємоповаги, довіри і безпеки впливає на навчальні результати та поведінку учнів.</p>
10.	<p>Крос-культурний аналіз соціально-емоційного навчання: вітчизняний та зарубіжний досвід</p> <p>➤ Мета: виявити подібності та відмінності підходів до СЕН у різних країнах, оцінити застосовність у НУШ.</p>
11.	<p>Розробка і апробація міні-програми уроку з інтегрованим соціально-емоційним компонентом</p> <p>➤ Мета: практичне створення уроку з елементами СЕН і партнерської взаємодії,</p>

	його тестування на учнях та аналіз ефективності.
12.	Використання рольових ігор для розвитку соціально-емоційних навичок у початковій школі ✓ Мета: дослідити ефективність рольових ігор у формуванні емпатії, співпраці та комунікативних навичок.
13.	Інтеграція соціально-емоційного навчання в різні навчальні предмети ➤ Мета: проаналізувати приклади інтеграції СЕН у українську мову, математику, мистецтво, природознавство; визначити найефективніші підходи.
14.	Рефлексивні практики для учнів та вчителів у процесі соціально-емоційного навчання ➤ Мета: дослідити, як ведення щоденників, емоційних карток або кола рефлексії впливає на розвиток саморегуляції та усвідомленості.
15.	Розробка та використання емоційних і творчих інструментів для розвитку СЕН у початковій школі ➤ Мета: створити та апробувати вправи з малювання, музики, театральних етюдів для формування емоційної компетентності.
16.	Стратегії партнерської взаємодії у роботі з батьками для підтримки СЕН учнів ➤ Мета: дослідити методи залучення батьків до соціально-емоційного розвитку дітей; оцінити ефективність спільних дій
17.	Оцінювання результатів соціально-емоційного навчання: підходи, інструменти та критерії ефективності ➤ Мета: проаналізувати способи оцінювання СЕН, порівняти формальне та неформальне оцінювання, розробити власний інструмент.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення курсу «Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія в НУШ» застосовуються прогресивні освітні методи, що сприяють активному засвоєнню знань та формуванню практичних компетентностей:

Методи інтерактивної взаємодії (обговорення кейсів, «класне коло», мозкові штурми, дебати) – дозволяють студентам брати активну участь у навчальному процесі та розвивати критичне мислення.

Методи проблемного навчання (вирішення реальних педагогічних ситуацій, пошук оптимальних стратегій роботи з учнями) – формують навички аналізу та прийняття рішень у складних освітніх контекстах.

Методи моделювання та симуляції (рольові ігри, навчальні проекти, відпрацювання педагогічних ситуацій) – забезпечують набуття практичного досвіду в безпечному освітньому середовищі.

Методи колективного конструювання знань (спільне створення схем, ментальних карт, інтегрованих проєктів) – сприяють розвитку командної роботи, співпраці та комунікації між студентами.

Методи цифрової підтримки навчання (онлайн-платформи для спільної роботи, інтерактивні вправи, відеоуроки, цифрові тестування) – забезпечують доступ до різноманітних ресурсів і дозволяють інтегрувати дистанційне навчання.

Методи рефлексивного самоусвідомлення (щоденники, емоційні карти, обговорення результатів роботи) – допомагають студентам оцінювати власний досвід, усвідомлювати емоційний стан та навчальні досягнення.

Методи наставництва та супервізії (робота під керівництвом досвідчених педагогів, консультації та зворотний зв'язок) – підтримують розвиток професійної компетентності та педагогічного мислення студентів.

Методи інтегрованого навчання (поєднання соціально-емоційних, когнітивних та творчих завдань у межах одного заняття) – формують комплексні компетентності та забезпечують гармонійний розвиток учнів.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю (поточний, модульний та підсумковий):

Усне опитування та діалогічне інтерв'ю

- ✓ фронтальні та індивідуальні запитання;
- ✓ виявлення рівня розуміння ключових понять (емоційна грамотність, емпатія, саморегуляція, партнерська взаємодія).

Рефлексивні щоденники / самооцінювання

- ✓ ведення студентами щоденника розвитку емоційних та комунікативних навичок;
- ✓ оцінювання здатності до саморефлексії та усвідомлення власних емоційних станів.

Дискусії, дебати, фасилітовані обговорення

- ✓ оцінювання уміння аргументувати, слухати, дотримуватись правил комунікації;
- ✓ виявлення навичок емоційної саморегуляції в дискусіях.

Аналіз кейсів та практичних ситуацій

- ✓ робота з реальними або змодельованими педагогічними ситуаціями;
- ✓ перевірка здатності застосовувати знання до вирішення конфліктів, побудови партнерських стосунків, створення безпечного середовища.

Презентації, міні-доповіді, проекти

- ✓ представлення власних напрацювань (технології розвитку СЕН, методичні рекомендації, дидактичні матеріали);
- ✓ оцінювання креативності, логіки викладу, вміння працювати з аудиторією.

Практичні вправи та рольові ігри

- ✓ імітація педагогічних ситуацій, вправи на розвиток емпатії та командної роботи;
- ✓ оцінювання поведінкових проявів, здатності співпрацювати, шукати компроміси.

Письмові завдання

- ✓ аналітичні огляди, порівняльні таблиці, есе;
- ✓ перевірка вміння структурувати матеріал, робити висновки, аргументувати позицію.

Робота в малих групах / колаборативні проекти

- ✓ оцінювання здатності до ефективної взаємодії, розподілу ролей, взаємної підтримки;
- ✓ контроль як результату (готовий продукт), так і процесу (участь кожного).

Тестування різних рівнів складності

- ✓ *репродуктивні завдання* (закриті тести, встановлення відповідності, послідовності);
- ✓ *аналітичні завдання* (ситуаційні задачі, визначення причинно-наслідкових зв'язків);
- ✓ *творчі завдання* (відкрита відповідь, створення алгоритму вирішення педагогічної ситуації).

Комплексне підсумкове оцінювання (модульний контроль / іспит)

- ✓ поєднання тестових завдань, аналізу кейсів і творчих презентацій;
- ✓ перевірка інтегрованих компетентностей: знань, навичок співпраці, здатності до рефлексії та інноваційного мислення.

Форми контролю з курсу

1. Фронтальна форма контролю

- застосовується під час колективних опитувань, загальних обговорень і дискусій;
- дозволяє оцінити рівень засвоєння теоретичного матеріалу всією групою;
- сприяє розвитку навичок публічного висловлювання, колективного аналізу проблем.

2. Групова форма контролю

- проводиться під час виконання завдань у малих групах, проєктної роботи, фасилітованих дискусій;
 - перевіряє здатність студентів до взаємодії, спільного прийняття рішень, розподілу обов'язків;
 - формує навички емоційної підтримки та командної роботи.
- 3. Індивідуальна форма контролю**
- передбачає оцінювання особистих досягнень студента: есе, щоденники рефлексій, індивідуальні презентації;
 - спрямована на виявлення рівня особистісної готовності застосовувати СЕН у майбутній професійній діяльності.
- 4. Комбінована форма контролю**
- поєднує елементи фронтального, групового та індивідуального контролю;
 - використовується у модульних заняттях, де перевіряється теоретичний матеріал (тести, опитування), практичні вміння (робота в групах, кейси) та особиста рефлексія (есе, щоденники).
- 5. Самоконтроль**
- здійснюється студентами самостійно за допомогою:
 - тестових завдань;
 - контрольних запитань;
 - рефлексивних вправ («Що я відчув/зрозумів під час роботи?», «Що було складним для мене?»).
 - розвиває навички критичної самооцінки, усвідомлення власних емоцій і моніторингу особистого прогресу.
- 6. Взаємоконтроль**
- реалізується у парах чи групах через взаємне рецензування письмових робіт, обговорення відповідей, взаємооцінювання презентацій чи рольових ігор;
 - сприяє формуванню навичок партнерської взаємодії, педагогічної рефлексії, вмінню давати конструктивний зворотний зв'язок.
- 7. Рефлексивно-аналітична форма контролю**
- передбачає використання методів арт-рефлексії (есе-враження, ментальні карти, малюнки-відгуки);
 - дає можливість оцінити не тільки знання, але й емоційні реакції, ціннісні орієнтації, рівень емоційної грамотності студентів.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Комплексний контроль знань студентів з курсу «Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія учасників освітнього процесу НУШ» здійснюється на основі результатів поточного, модульного та підсумкового контролю знань.

Об'єктом контролю є:

- ✓ рівень засвоєння теоретичних знань із проблематики СЕН та партнерської взаємодії;
- ✓ сформованість практичних умінь і навичок застосування СЕН у професійній діяльності вчителя початкової школи;
- ✓ здатність до рефлексії, саморозвитку, командної роботи та застосування стратегій емоційного інтелекту.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ. Здійснюється під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Оцінюється систематичність роботи студента, його активність, здатність до практичного застосування знань.

Основні критерії:

Активність у навчальному процесі – вміння брати участь у дискусіях, рольових іграх, симуляціях педагогічних ситуацій; здатність до аргументованого висловлення власної позиції.

Якість відповідей (усних і письмових) – повнота, логічність, використання наукової термінології та прикладів з освітньої практики.

Виконання індивідуальних і групових завдань – підготовка міні-проектів, презентацій, аналіз кейсів, виконання рольових вправ, створення рефлексивних щоденників.

Творчий підхід і самостійність – оригінальність рішень, здатність інтегрувати знання з різних тем, пропонувати інноваційні ідеї для впровадження СЕН.

Рефлексивність – уміння здійснювати самооцінку, аналізувати власний досвід і відслідковувати особистий прогрес.

Регулярність роботи – систематичність відвідування занять, вчасне виконання завдань, готовність до обговорення теми.

◆ Максимальна кількість балів за поточний контроль – **60 балів**.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ІСПИТ)

Форма підсумкового контролю – **іспит у письмовій формі** (тестові завдання трьох рівнів складності + творче завдання).

Завдання першого рівня – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (20 завдань).

Критерії: правильність відповіді; відсутність помилок у виборі варіанта.

Максимум: **20 балів**.

Завдання другого рівня – завдання на встановлення відповідності, послідовності, логічних зв'язків (5 завдань).

Критерії: правильність відтворення логічних зв'язків; орієнтація у структурі навчального матеріалу; точність виконання завдання.

Максимум: **10 балів**.

Завдання третього рівня – творче завдання (есе, аналіз кейсу, пропозиція педагогічного рішення).

Критерії: відповідність змісту поставленому завданню; наукова аргументованість; логічність і цілісність викладу; використання прикладів з освітньої практики; оригінальність і творчий підхід.

Максимум: **10 балів**.

Максимальна кількість балів за іспит – **40 балів**.

Розподіл балів, які отримують студенти

(іспит)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
5	5	5	5	5	6	5	6	6	6	6		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Не зараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке соціально-емоційне навчання (СЕН) і яка його мета?
2. Які п'ять ключових компетентностей СЕН виділяє модель CASEL?
3. Які основні завдання реалізації СЕН у початковій школі?
4. Як СЕН пов'язане з реформою Нової української школи?
5. Які особливості розвитку емоційного інтелекту в молодшому шкільному віці?
6. Чим відрізняються соціальні та емоційні навички?
7. Назвіть приклади методів розвитку самосвідомості учнів.
8. Як можна формувати навички відповідального прийняття рішень у школярів?
9. Які інструменти допомагають учителю розвивати емпатію в учнів?
10. Чим відрізняється індивідуальна форма контролю від групової?
11. Що таке педагогічне партнерство і як воно реалізується в НУШ?
12. Які основні принципи партнерської взаємодії вчителя та учня?
13. У чому полягає значення рефлексії для розвитку СЕН?
14. Як гейміфікація може бути застосована у викладанні СЕН?
15. Які є приклади вправ на розвиток навичок співпраці між учнями?
16. Що таке «ситуація успіху» і як її можна створити на уроці?
17. Як робота в групах впливає на розвиток соціальних навичок учнів?
18. Назвіть три приклади інтерактивних методів формування СЕН.
19. Як учитель може підтримувати позитивний емоційний клімат у класі?
20. Що таке системне мислення і чому воно важливе для СЕН?
21. Які форми партнерства між учителем і батьками сприяють розвитку СЕН?
22. Як СЕН допомагає подолати освітні втрати учнів?
23. У чому полягає роль самоконтролю і взаємоконтролю студентів під час навчання?
24. Назвіть приклади методів рефлексії для учнів і студентів.
25. Які переваги має впровадження програм СЕН у початковій школі?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Визначення поняття «соціально-емоційне навчання» та його місце в сучасній освіті.
2. Теоретичні підходи до класифікації соціально-емоційних навичок (вітчизняний та зарубіжний досвід).
3. Структура та ключові компетентності СЕН за моделлю CASEL.
4. Принципи реалізації соціально-емоційного навчання в НУШ.
5. Роль учителя у формуванні соціально-емоційних навичок учнів.
6. Методи розвитку самосвідомості учнів у початковій школі.
7. Методи формування навичок саморегуляції та керування емоціями.
8. Формування навичок відповідального прийняття рішень у школярів.
9. Засоби розвитку емпатії та міжособистісних навичок у початковій школі.
10. Системне мислення як основа розвитку соціально-емоційних компетентностей.
11. Дизайн сучасного уроку на засадах СЕН: структура та принципи.
12. Особливості інтеграції СЕН у різні освітні галузі НУШ.
13. Форми та методи партнерської взаємодії вчителя з учнями.
14. Моделі педагогічного партнерства у початковій школі.
15. Педагогічні умови ефективної співпраці учнів та вчителів.
16. Використання цифрових інструментів у розвитку соціально-емоційних навичок.
17. Зарубіжний досвід реалізації програм СЕН (приклади США, Фінляндії, Великої Британії).
18. Вітчизняні підходи до впровадження СЕН у закладах освіти України.
19. СЕН як інструмент подолання освітніх втрат учнівства.
20. Взаємозв'язок соціально-емоційного навчання з інклюзивною освітою.
21. Партнерство «учитель – учень – батьки» як складова СЕН.
22. Критерії оцінювання рівня сформованості соціально-емоційних навичок у дітей.

23. Використання рефлексії як інструменту розвитку соціально-емоційних компетентностей.
24. Роль професійної підготовки педагога у впровадженні СЕН.
25. Значення СЕН для особистісного розвитку учня та формування його життєвих компетентностей.

Зарахування результатів неформальної освіти

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів неформальної та інформальної освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, з урахуванням специфіки змісту навчальної дисципліни «Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія учасників освітнього процесу Нової української школи».

Метою зарахування результатів неформальної освіти є визнання знань, умінь, навичок і компетентностей, набутих здобувачами вищої освіти поза межами формального навчання, але таких, що відповідають програмним результатам навчальної дисципліни.

Результати неформальної освіти можуть бути зараховані студентам, які:

- ✓ брали участь у сертифікованих тренінгах, вебінарах, онлайн-курсах, практикумах або проектах, зміст яких охоплює проблематику соціально-емоційного розвитку, емоційного інтелекту, комунікативної компетентності, педагогіки партнерства;
- ✓ здобули практичний досвід реалізації соціально-емоційного навчання (SEL) у шкільній або позашкільній діяльності;
- ✓ можуть підтвердити здобуті результати відповідними документами (сертифікатами, довідками, портфоліо тощо).

Підтвердженням результатів неформальної освіти можуть бути:

- ✓ сертифікати, що містять інформацію про зміст програми, кількість годин, оцінювання результатів навчання;
- ✓ довідки або свідоцтва про участь у заходах професійного розвитку (EdCamp, Prometheus, EdEra, Coursera, UNICEF, Освіторія, тощо);
- ✓ портфоліо з описом практичного досвіду (приклади розробок занять, фрагменти інтеграції SEL-практик, участь у партнерських проектах).

Критерії зарахування

Рішення про зарахування ухвалюється з урахуванням таких критеріїв:

- ✓ відповідність змісту курсу (тренінгу) програмним результатам навчальної дисципліни;
- ✓ достатній обсяг навчального навантаження (не менше 15 академічних годин);
- ✓ наявність оцінювання результатів навчання або практичної частини (завдання, проект, розробка заняття тощо);
- ✓ підтвердження набуття компетентностей у сфері соціально-емоційного навчання, партнерської взаємодії, педагогіки співпраці.

Приклади можливих зарахованих результатів

- ✓ Сертифікат онлайн-курсу «Соціально-емоційне навчання в Новій українській школі» (Prometheus, EdEra, 30 годин).
- ✓ Сертифікат учасника EdCamp з теми «Емоційна безпека вчителя і дитини: практика співпраці».
- ✓ Свідоцтво про проходження курсу «Педагогіка партнерства: взаємодія вчителя, батьків і громади» (Освіторія, UNICEF, 20–40 годин).
- ✓ Портфоліо із власними розробками уроків або позакласних заходів з елементами SEL.

Обмеження:

- ✓ не зараховуються результати заходів, які не мають тематичного зв'язку з навчальною дисципліною.
- ✓ не враховуються документи без зазначеного обсягу годин, без опису змісту або без підтвердження оцінювання результатів.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ-навчання / за заг. ред. О. Елькіна та ін. Харків: Дім реклами, 2019. 60 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2019/07/07/CEE-PRINT.pdf>
2. Глобальні навички майбутнього. Людський капітал 2030. URL: <https://hrliga.com/docs/ljudskyj-kapital-2030.pdf>
3. Гриневич Л. Проект Закону України «Про освіту». 2017. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reforms/proekt-zu-pro-osvitu-1.pdf>
4. Далай-лама, Туту Д., Абрамс Д. Книга радості: вічне щастя в мінливому світі. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. 400 с.
5. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи / ред. М. Грищенко. 2016. 40 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Як упроваджувати соціально-емоційне навчання в школах. Аналітичний огляд. 2021. Нова українська школа : сайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-uprovadzhuvaty-sotsialno-emotsijne-navchannya-v-shkolah-analitychnyj-oglyad/>

Базова (основна)

7. Елькін О.Б. Соціально-емоційне навчання як затребувана практика формування м'яких навичок учнівства: сучасні виклики та досвід України. *Соціальна робота та соціальна освіта*. Вип. 1 (10). 2023. С.42-56.
8. Предик А., Ялимов О. Впровадження елементів соціально-емоційного навчання в освітній процес сучасної початкової школи / *Трансформація початкової освіти в епоху змін: виклики та можливості*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті професора Івана Руснака, м. Чернівці, 1 травня 2025 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 261 с. С.196-201. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12433>
9. Соціально-емоційне та етичне навчання. EdCamp Ukraine : сайт. <https://www.edcamp.ua/seelukraine/> (дата звернення: 5.03.2023). URL: 21. #СЕЕН. Нова українська школа : сайт. <http://bit.ly/blogseelukraine>
10. Шляйхер, А. М'які навички 20-го століття стали твердими навичками 21-го. Available at: <https://osvitoria.media/experience/andreas-shlyajher-m-yaki-navychky-20-stolittya-staly-tverdymy-navychkamy-21/>

Додаткова

11. Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform) / Гриневич Л., Дрожжина Т., Глоба О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ, «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312 с. https://www.researchgate.net/publication/354380706_Mozlivosti_dla_realizacii_socialno-emocijnogo_navcanna_v_ramkah_reformi_Nova_ukrainska_skola.
12. Басюк Н. А. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до соціально-емоційного навчання молодших школярів. *Нова українська школа: результати та перспективи* : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, 21 грудня 2023 року / за заг. ред. О. А. Голюк. Маріуполь : МДУ, 2024. С. 110-113. <https://eprints.zu.edu.ua/38972/6/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%83%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>

13. Венгловська О. А., Елькін О. Б., Марущенко О. А., Федоренко О. Ф. Упровадження компонентів розвитку емоційного інтелекту в учнівства: практичний poradnik педагогам закладів загальної середньої освіти. УІРО, 2023. 18с. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/emoczijnyj_intelekt_praktychnyj_poradnyk_2.pdf
14. Гаврілова, Л., Рисюкова, А. Зарубіжний досвід впровадження програми соціально-емоційного навчання в початковій школі: теорія і практика. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2023 (19), 5–19. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.19.2023.285582>
15. Гринько, В., Євтухова, Т., Філіпова, А. Теоретичні аспекти розвитку соціально-емоційних навичок в учнів початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2022, №2(17), 31–41. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.17.2022.259991>
16. Дужик Н. Соціально-емоційне навчання в системі сучасних педагогічних знань. *Актуальні питання гуманітарних наук: Педагогіка*. 2020. Вип. 27(2). С. 186–192. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_2/30.pdf
17. Елькін О., Марущенко О., Кондратенко О., Дрожжина Т. Соціально-емоційне та етичне навчання під час війни. 2022. URL: <https://nakypilo.ua/novyny/my-zrozumily-dlia-choho-vchyly-seen-sotsialno-emotsiine-ta-etychne-navchannia-pid-chas-viiny/>
18. Коваль Т.В., Запорожець М.М. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів в умовах війни: дієві інструменти. *Освітньо-науковий простір / Educational Scientific Space*, 2024, №6 (1). DOI: [https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.6\(1\).2024.043](https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.6(1).2024.043).
19. Котик Т.М. Нова українська школа: теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи : навч.-метод. посібн. Тернопіль : Астон. 2020.
20. Лавренюк С.В. Розвиток емоційного інтелекту учнів початкової школи : метод. посібн. Кривий Ріг. 2024.
21. Лисенко Т. А., Зайцева, Г. М., Привалко Е. Г. Соціально-емоційне навчання у закладах вищої освіти галузі охорони здоров'я: методи впровадження та вплив на професійний розвиток майбутніх магістрів фармації. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 13 (41). С. 552–564. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13\(41\)-552-564](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-13(41)-552-564)
22. Матвієнко О. В., Химич М. А. Соціально-емоційне навчання як засіб створення безпечного освітнього простору. *Освітньо-науковий простір*. 2024. Том 1, № 7(2). С. 76–84. DOI: [https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.7\(2\)/1.2024.08](https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.7(2)/1.2024.08)
23. Мельник О.М. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загально-освітній школах, 2020. №73 (Т. 1), 128–133. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-1.24>
24. Недовіз, С., Решетова, І. Особливості соціально-емоційного розвитку учнів початкових класів в умовах освітніх ризиків. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2025. №2(23), 50–61. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.23.2025.334858>
25. Панченко В.В. Соціально-емоційне навчання як сучасна педагогічна парадигма у вищій освіті. *Теорія і методика професійної освіти*. 2023. Вип. 65(2). С. 91–94. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65>
26. Рассказова О. І., Елькін О. Б., Гринько В. О., Марущенко О. А. Зміцнення освіти через соціально-емоційне навчання: актуальні напрями дослідження в Україні та світі. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2024. № 1 (58). С. 79–86. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2024.299183>
27. Соціально-емоційне навчання у формуванні сучасного освітнього середовища: *Матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації*, 30 грудня – 9 лютого 2025 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 28 с.
28. Соціально-емоційне та етичне навчання: навчальна програма для початкової школи / Голов. ред. О. Елькін. 2-ге вид. К.: ТОВ «Інжиніринг», 2023. 340 с. https://strapi-cms.seelearning.emory.edu/uploads/UKR_Late_Elementary_CN_1_2_b5a209d437.pdf
29. Шпеко А. А. Цифрові технології: ефективний засіб соціально-емоційного навчання в умовах невизначеного часу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2023. № 5 (359), грудень. С. 55–66.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

[https://moodle.chnu.edu.ua/mod/page/view.php?id=24437\)](https://moodle.chnu.edu.ua/mod/page/view.php?id=24437)

<http://mon.gov.ua>.

<https://center.ucu.edu.ua/biblioteka-novyny/natsionalni-standarty-z-oformlennyabibliografiyi/>

<https://courses.ed-era.com/courses/coursev1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about>

https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/5nebava_korporativne_upravlinnya/p1-4.htm

<https://www.youtube.com/watch?v=9wimdmujLk>

Політика академічної доброчесності

Політика академічної доброчесності у межах навчальної дисципліни «Соціально-емоційне навчання та партнерська взаємодія учасників освітнього процесу Нової української школи» визначає етичні та правові засади поведінки здобувачів вищої освіти і викладачів, забезпечує дотримання принципів чесності, довіри, поваги, відповідальності, справедливості й прозорості у навчанні, комунікації та співпраці.

Політика академічної доброчесності реалізується відповідно до **Положення про академічну доброчесність у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича**; етичного кодексу викладача та студента ЧНУ.

Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою засвоєння змісту дисципліни та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Принципи академічної доброчесності

- чесність – виконання навчальних завдань, презентацій, практичних робіт і проєктів самостійно, із дотриманням вимог об'єктивності та достовірності;
- відповідальність – усвідомлення власної ролі в підтримці доброчесного освітнього середовища, дотримання правил співпраці, взаємоповаги та відкритості;
- повага – шанобливе ставлення до всіх учасників освітнього процесу, визнання їхніх прав, думок та внеску в спільну діяльність;
- справедливість – рівність усіх студентів під час оцінювання навчальних досягнень, прозорість критеріїв оцінювання;
- довіра – формування безпечного, психологічно комфортного навчального середовища, заснованого на взаєморозумінні та співпраці;
- прозорість – чіткість вимог до навчальних завдань, етична взаємодія під час групових і партнерських форм роботи.

Форми прояву академічної недоброчесності

Порушеннями академічної доброчесності вважаються:

- плагіат – привласнення чужих ідей, текстів, методичних розробок без зазначення авторства;
- самоплагіат – повторне використання власних робіт без відповідного посилання;
- списування під час контрольних, тестових або творчих завдань;
- фальсифікація чи фабрикація результатів у рефлексивних щоденниках, анкетах або дослідницьких роботах;
- неавторське виконання завдань (замовлення проєктів, використання штучного інтелекту без позначення факту його застосування);
- порушення етичних норм партнерської взаємодії – неповага, упередженість, ігнорування спільних правил роботи в групі.

Запобігання академічній недоброчесності

З метою попередження недоброчесних практик у процесі вивчення дисципліни:

- викладач забезпечує роз'яснення принципів академічної доброчесності та приклади їх дотримання у професійній діяльності педагога;
- студенти набувають умінь коректного цитування джерел, оформлення посилань відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 або міжнародних стандартів (APA, MLA);

- письмові, рефлексивні та аналітичні роботи студентів можуть перевірятися через антиплагіатні системи;
- під час групових і партнерських завдань оцінюється не лише результат, а й етика взаємодії, участь кожного члена команди, рівень взаємопідтримки та відповідальності;
- у межах дисципліни культивується емоційна грамотність, емпатія, повага до різних точок зору як основа академічної та соціальної доброчесності.

Академічна відповідальність

У випадку виявлення порушень академічної доброчесності:

- студент отримує 0 балів за відповідне завдання або вид контролю;
- викладач має право повернути роботу на доопрацювання з обов'язковим усуненням порушень;
- у разі повторного порушення інформація передається на розгляд кафедри, що може призвести до дисциплінарних заходів згідно з внутрішніми нормативами університету.